

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2008. év október hó 29. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T :

A különösen nagy értékre elkövetett rablás büntette és más bűncselekmények miatt az **I. r. és társai** ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2007. év november hó 27. napján kihirdetett **14.B.410/2007/33.** számú ítéletét a II. r. vádlottal szemben annyiban változtatja meg, hogy a tényállás 2. pontjában foglalt cselekményét a Btk. 316.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a./ pontja szerint minősülő lopás büntettének minősíti.

Az elsőfokú bíróság által megítélt polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést akként javítja ki, hogy a II. r. és a III. r. vádlottakat **egyetemlegesen** kötelezte kártérítés megfizetésére.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének polgári jogi igény tekintetében döntő rendelkezését **hatályon kívül helyezi** és a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

A II. r. vádlott vagyonára elrendelt zár alá vétel tekintetében az elsőfokú bíróság rendelkezését megváltoztatja, a bíróság a zár alá vételt akkor oldja fel, ha a magánfél 60 napon belül nem igazolja, hogy az igényét az érintett vádlottakkal szemben érvényesítette.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 14.400 (tizennégyezer-négyszáz) forint bűnügyi költséget a II. r. vádlott köteles megfizetni az államnak.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Bíróság a 2006. év január hó 16. napján kelt 4.B.642/2003/136. számú ítéletével az I. r. vádlottat társtettesként, különösen nagy értékre elkövetett rablás büntette és bűnsegédként elkövetett jármű önkényes elvételének büntette miatt - halmazati büntetésül - 7 év fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra;
a II. r. vádlottat társtettesként, különösen nagy értékre elkövetett rablás büntette, bűnsegédként, különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntette és jármű önkényes elvételének büntette miatt - távollétében, halmazati büntetésül - 12 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra;
a III. r. vádlott különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntette és bűnsegédként elkövetett jármű önkényes elvételének vétsége miatt - halmazati büntetésül - 6 év börtönbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A Fővárosi Ítéltábla a 2007. év február hó 14. napján kelt 5.Bf.69/2006/16. számú végzésével a Fővárosi Bíróság 4.B.642/2003/136. számú ítéletét az I. r., a II. r. és a III. r. vádlottakra hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A Fővárosi Bíróság a megismételt eljárás során a 2007. év november hó 27. napján kelt 14.B.410/2007/33. számú ítéletével az I. r. vádlottat felbujtóként, különösen nagy értékre elkövetett rablás büntette és élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel, felbujtóként elkövetett jármű önkényes elvétele büntette miatt - halmazati büntetésül - 6 év 2 hónap fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra;
az ismeretlen helyen tartózkodó a II. r. vádlottat különösen nagy értékre elkövetett rablás büntette, bűnsegédként különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntette, élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel elkövetett jármű önkényes elvétele büntette és jármű önkényes elvétele büntette miatt, távollétében - halmazati büntetésül - 10 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra;
A III. r. vádlottat különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntette, és bűnsegédként elkövetett jármű önkényes elvétele büntette miatt - halmazati büntetésül - 4 év 8 hónap börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a vádlottak által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról.

Érdemben elbírálta - a 1-es Rt. jogutódjának - a 2-es Rt. magánfél által előterjesztett polgári jogi igényt és kötelezte a II. r. és a III. r. vádlottakat, hogy kártérítésként 276.379.713,- forintot, valamint 450.000,- forint illetéket fizessenek meg.

Rendelkezett továbbá a II. r. vádlott vagyonára elrendelt zár alá vétel fenntartásáról és kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítéletet az ügyész, valamint az I. r. vádlott és védője, a III. r. vádlott és védője tudomásul vette. Így az elsőfokú ítélet az I. r. és III. r. vádlottra a kihirdetése napján jogerőre emelkedett.

A II. r. vádlott védője a II. r. vádlott felmentéséért jelentett be fellebbezést, amelyet írásban külön nem indokolt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2008. év február hó 13. napján kelt BF.77/2008/1. számú átiratában észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság a Be. 301. § (1) és (3) bekezdésében foglalt eljárási szabályt megsértve a bizonyítás szempontjából lényeges okiratokat felolvasás helyett, ismertetéssel tett tárgyalás anyagává. Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság tárgyalás keretében olvassa fel az átiratában megjelölt és a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségét érintő lényeges adatokat tartalmazó okiratokat, a büntetés kiszabása körében irányadó súlyosító körülményeket pedig egészítse ki, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

Az elsőfokú eljárás során a II. r. vádlott ismeretlen helyen tartózkodott és a másodfokú eljárás során ugyanez volt megállapítható. A Fővárosi Ítéltábla az eljárást ezért a Be. XXV. Fejezetében írtak szerint a távollévő terhelttel szembeni eljárás szabályainak megfelelően folytatta le.

Egyetértett a Fellebbviteli Főügyészségnek az eljárási szabálysértésre vonatkozó érdemi észrevételeivel és a későbbiekben részletesen kifejtettek alapján az ügyben a Be. 363. § (1) és (2) bekezdés b./ pontjára figyelemmel **tárgyalást tűzött ki**, amelynek keretében az érintett okiratokat **felolvasással** tette tárgyalás anyagává.

A II. r. vádlott védője a másodfokú eljárás során a felmentésre irányuló fellebbezését fenntartva kifejtette, hogy egyik bűncselekménnyel összefüggésben sem áll a bíróság rendelkezésére olyan egyértelmű bizonyíték, amely a II. r. vádlott bűnösségét kétséget kizáróan alátámasztaná. A tényállás 1. pontjával kapcsolatban utalt arra, hogy 1-es az eljárás során az elkövetőben nem ismerte fel a II. r. vádlottat és a szagazonosítás eredménye is negatív volt. Az időpontok közelsége miatt azt sem tartotta reálisnak, hogy a II. r. vádlott a 2001. év január hó 24-i bűncselekmény elkövetéséből származó pénzösszeg felhasználásával, egy hét leforgása alatt kiválasztotta, majd 2001. év január hó 31. napján megvásárolta a Budapest város alatti ingatlan bérleti jogát. A II. r. vádlott jövedelmi viszonyainak tisztázása pedig 6 év elteltével szintén nem hozhat reális eredményt.

Álláspontja szerint kizárólag annyi állapítható meg tényként, hogy a III. r. vádlott kérésére a II. r. vádlott vállalkozott a bűncselekményből származó pénz elrejtésére, de miután a pénz átadására nem került sor, magatartásával bűnsegédi minősítést sem valósított meg.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a másodfokú eljárás során az ügyészi átiratban foglaltakat fenntartotta és utalt arra, hogy a védelmi fellebbezés lényegében az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységét támadja, így az eredményre nem vezethet.

Jogi álláspontja keretében kifejtette, hogy a II. r. vádlott bűnösségét az 1. tényállási ponttal összefüggésben az I. r. vádlott önmagát is terhelő, nyomozati beismerő vallomása, a II. r. vádlott vagyoni helyzetére vonatkozó adatok, a 2. tényálláspontban foglaltakat pedig a III. r. vádlott nyilatkozatai és a híváslisták adatai kellő mértékben alátámasztják.

Ezért, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

_____ 0 _____

A másodfokú bíróság a védelmi jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a II. r. vádlottat érintően, a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok többségének, míg a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatások maradéktalan betartásával járt el, és az ügynek a jelentős tények megállapításához szükséges mértékű felderítése megtörtént.

Az elsőfokú bíróság által vétett eljárási hibák bár súlyosnak tekinthetők, de relatív jellegűk miatt részben a másodfokú tárgyaláson bizonyítás felvételével, részben az eljárási szabálysértéssel felvett bizonyítékok kirekesztésével orvosolhatóak voltak az alábbiak szerint.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában törvényesen észlelte, hogy az okiratok és más iratok felolvasására vonatkozó, a Be. 301. § (1) és (3) bekezdésében foglalt előírásoknak az elsőfokú bíróság nem tett maradéktalanul eleget.

A II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének elbírálása szempontjából releváns iratokat az elsőfokú bíróság a 29. és a 33. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint felolvasás helyett - erre irányuló egybehangzó ügyészi és védői indítvány hiányában - lényegének ismertetésével tette tárgyalás anyagává.

A másodfokú bíróság ezért a Be. 363. § (2) bekezdés b./ pontja alapján tárgyalást tűzött ki és bizonyítás felvétele keretében az alábbi iratokat olvasta fel:

- A 13-VIII-1040/2002. bü számú nyomozat iratok I. kötetének 43-61. oldalig terjedő, a 2002. év július hó 4. napján elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatos 135-35/265/2002. számú helyszíni szemle jegyzőkönyvét;
- ugyanezen nyomozati iratokból a BRFK Nyomozó Főosztály Rablási Osztályának 2002. év július hó 10. napján kelt 01321-498/2002. bü. számú jelentését a 1-es mobil hívószámú SIM kártya 2002. év július hó 4-i híváslistájának értékeléséről,
- a hivatalos eljárásban való bántalmazás és más bűncselekmény miatt Árpás Attila és társa ellen a Fővárosi Bíróságon folyamatban volt 14.B.937/2003. számú első fokon jogerőre emelkedett ítéletét,

- a megismételt eljárás elsőfokú tárgyalási szakaszában keletkezett és védői indítványra kiadott megkeresésre érkezett, a II. r. vádlott anyagi helyzetét érintő alábbi válaszokat:
 - a Budapest Főváros kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Pénzügyi- és Költségvetési Igazgatóságának 2007. év július hó 31. napján kelt 1536/2007. számú átiratát a bírósági iratok 19. oldaláról,
 - 3-as Zrt. 2007. év augusztus hó 6. napján kelt 2228/2007. számú 20. sorszám alatti válaszát,
 - a 4-es Rt. 469/2007. számú, 2007. év augusztus hó 13. napján kelt kimutatását a bírósági iratok 21. oldaláról,
 - a bírósági iratok 28. sorszám alatti és a Hitelintézeti Felszámoló Közhasznú Társaság Kht-159/2007/"fa". számú tájékoztatását.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor beszerezte a Fővárosi Bíróságon 14.B.937/2003. számú az I. r. vádlott és II. r. vádlott ellen hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntető ügy iratait és a jogerős felmentő ítéleti rendelkezést - a fenti eljárás jogi korrekcióval - bizonyítékként értékelte.

E körben azonban két lényeges eljárás jogi szabálysértést követett el.

Az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta ki az I. r. vádlott előállítását és kihallgatását végző - részben a fenti ügyben vádlottként is szereplő - az I. r., II. r., III. r. és IV. r. rendőrtiszteket arra az I. r. vádlotti védekezésre, hogy beismerő vallomását fenyegetés, fizikai bántalmazás hatására tette (14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 12-20. oldal).

Ellenben elmulasztotta figyelmezteti a fenti tanúkat, hogy a vallomástételt megtagadhatja az, aki - egyéb törvényi feltétel fennállása esetén - magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben (Be. 82. § (1) bekezdés b./ pont).

Ennek a körülménynek azért van jelentősége, mert a tanú ellen csak abban az esetben indítható hamis tanúzás bűncselekménye miatt büntetőeljárás, ha ezen kioktatás után úgy dönt, hogy nem él a részleges mentesség jogával és az ezt követően elhangzott a Be. 85. § (3) bekezdésében foglalt figyelmeztetés ellenére hamis tanúvallomást tesz.

A Be. 84. § értelmében a 83. § - amely visszautal a 82. § (1) bekezdés b./ pontjára - rendelkezéseinek megsértésével kihallgatott tanú vallomása pedig bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe. Így ez a bizonyíték a Be. 78. § (4) bekezdése szerint törvényellenesen, a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával beszerzettnek minősül, ezért a másodfokú bíróság a fenti tanúk vallomását az értékelhető bizonyítékok köréből kirekesztette (elsőfokú ítélet 11-12. oldal).

Ugyancsak kirekesztette a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet 10. oldal 4. bekezdésében foglalt alábbi, az eljáró bíró személyes tapasztalatát, értékítéletét tartalmazó megjegyzését:

„A 14.B.937/2003. ügy vonatkozásában a bíróság megjegyzi, hogy abban a szerencsés helyzetben volt, hogy azt ismerte... az ügyben maga járt el.”

A Be. 1. §-ban szabályozott, az eljárási feladatok megoszlásának elvéből következik, hogy a pártatlan bírónak a bizonyítékok értékeléséről és ennek eredményéről ellenőrizhetően kell számot adnia. Törekednie kell arra, hogy kizárja azokat a belső tényezőket, amelyek a bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása során a személyes benyomások hatására alakulnak ki. Ítéletében bíróként nem jelenítheti meg személyes tudomását az ügyről, azt bizonyítékként nem használhatja fel. Így az adott esetben is kizárólag a felmentés ténye értékelhető az ítéletben, amely szükséges, de egyben elegendő bizonyíték is az I. r. vádlott védekezésének elvetéséhez.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a kihallgatást végző nyomozótisztek tanúkénti meghallgatása a felmentő ítéletben foglalt ugyanazon tényre - túl az eljárásjogi szabálysértésen - egyben szükségtelen is volt.

Az előzőekben kifejtett eljárási szabálysértéseken túl az elsőfokú bíróság a büntetőjogi főkérdés eldöntéséhez szükséges bizonyítékokat a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásoknak megfelelően feltárta és azokat önmagukban és egymással is összevetve értékelte.

A bizonyítékok mérlegelése körében helyesen mutatott rá, hogy az 1. és 2. tényállásban írt cselekményt összefüggéseiben értékelve azok számos hasonlóságot mutatnak. Így a II. r. vádlott személyén túl közös jellemzőjük, hogy abba idegen, kívülálló személyt nem vontak be, megállapítható továbbá, hogy az „álrablások” elkövetése után a II. r. vádlott a pénzszállító autóval a helyszínről elhajtott és a pénzeszsákok kibontására minden esetben egy forgalomtól távol eső területen került sor, majd az autót a helyszínen hagyta. Az elkövetések napra pontos időpontjában pedig előre nem állapodtak meg azért, hogy az I. és a III. r. vádlott akár a magatartásával, akár egy poligráfos vizsgálat során előzetesen ne legyen tetten érhető.

Egyetértett a másodfokú bíróság azzal az elsőbírói igen részletes, elemző értékeléssel, amelynek eredményeként az I. r. vádlott önmagára és a II. r. vádlottra is terhelő, beismerő vallomását fogadta el a tényállás 1. pontjában foglalt bűncselekménnyel kapcsolatban. Az eljárás során e vallomása visszavonásakor az I. r. vádlott nem adta elfogadható magyarázatát annak, hogyha nem a II. r. vádlott volt a cselekmény elkövetésében a társa, miért őt jelölte meg beismerő vallomásában.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra a körülményre is, hogy az I. r. vádlott beismerő vallomását támasztja alá a 39.000.000,- forintért megvásárolt vári lakásra 2001. év január hó 31. napján kötött szerződés ténye is.

A tanúként meghallgatott 2-es tanú, a lakás előző bérelője az eljárás során akként nyilatkozott, hogy „többen jelentkeztek a Várbeli lakásra, de egyedül II. r. vádlott volt, aki pénzzel is rendelkezett, nem alkudozott... január végén jelentkezett" (alapeljárás 2004. év január hó 26-i tárgyalási jegyzőkönyv 14. 15. oldal, 2005. év január 26-ai tárgyalási jegyzőkönyv 9-10. oldal, megismételt eljárás 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv).

A nyomozás során, 2002. év július hó 5. napján a II. r. vádlottnál megtartott házkutatás során lefoglalt és 2001. év január hó 31. és 2001. év június hó 20. napja közötti időintervallumban keletkezett számlák a II. r. vádlott összesen 47.337.356,- forint összeget kitevő költekezését igazolták (452/2003. számú nyomozati irat I. kötet 203. oldal).

Ezzel ellentétben a másodfokú eljárás során felolvasott és az elsőfokú bíróság megkeresésére adott válaszok nem igazoltak a II. r. vádlott folyószámláján ilyen összegű készpénzt, de nem erősítették meg a II. r. vádlott által vezetett 5-ös Bt. ilyen volumenű munkavégzését sem (az igazolások 1999-2000 évre vonatkoztak).

Ekként nem foghat helyt az a védői érvelés, amely az idő rövidségére tekintettel kizárta teszi az ingatlan kiválasztásának és megvásárlásának lehetőségét a bűncselekményből származó pénzből, valamint eredménytelennek minősíti a II. r. vádlott vagyoni helyzetének tisztázását.

A bizonyítékok elsőbírói értékelésének zárt logikai láncolatát pedig nem rontja le az a körülmény sem, hogy 3-as tanú, aki pár másodpercre és a ráfogott fegyver látványától egy felfokozott idegállapotban látta a II. r. vádlottat, a későbbiek során nem ismerte fel őt.

A tényállás 2. pontjával kapcsolatban törvényesen tulajdonított az elsőfokú bíróság perdöntő jelentőséget az 1-es mobil hívószámú mobiltelefonra érkező híváslisták adatainak és igen színvonalas, helytálló indokolással jutott arra a logikus következtetésre, hogy a 2-es mobil hívószámú mobilkészülék - amely a pénzszállító autóban maradt - korábban a II. r. vádlottnál volt, azt ő hagyta a gépkocsiban, ami nyilván azt is jelenti, hogy a pénzszállítót ő vitte el.

A pénzszállítmány eltulajdonításában aktív szerepet betöltő és a II. r. vádlott élettársának tulajdonában lévő 1-es mobil hívószámú mobiltelefont használó, de az eljárás során ismeretlenül maradt bűntárs részvételét igazolja továbbá 4-es tanú vallomása is. A tanú, aki a III. r. vádlott mellett a szállítmány kísérőjeként utazott az alábbi nyilatkozatot tette:

„A kocsirakterébe egyébként csak a jobb oldali tolóajtón keresztül lehet bejutni. Ezt a vezetőfülkéből lehet nyitni egy gombbal. **Tehát legalább két ember kell az ajtó nyitásához.** Ha bejutottunk a rakterbe, akkor a tolóajtót be kell zárni magunk mögött és ekkor nyitható a belső ajtó. Ez az ajtó is a vezetőfülkéből nyitható. E mögött az ajtó mögött voltak a zsákok" (136-VIII-1040/2002. bü számú nyomozati iratok IV.

kötet 1877,. oldal, alapeljárás 136. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyve, megismételt eljárás 14. számú tárgyalási jegyzőkönyv 20-21. oldal).

A híváslisták adatait elemezve az is megállapítható, hogy a Budapest, városban lévő 2 darab nyilvános utcai fülkéből 10:52:09 órakor és 10:56:05 órakor két további hívás érkezett a 1-es mobil hívószámú mobiltelefonra, amelynek SIM kártyája a Budapest, XI. kerület Karolina úton jelentkezett fel a bázisállomásra (136-VIII-1040/2002. bü. számú nyomozati irat I. kötet 245. oldal), 5-ös tanú vallomása alapján pedig megállapítható, hogy ebben az időben a II. r. vádlott és élettársa a Budapest városban lévő Opel kereskedésben tartózkodott és az általuk aznap megvásárolt forgalmi rendszámú személygépkocsi eredetvizsgálatával kapcsolatos okmányokat intézték (136-VIII-1040/2002. bü. nyomozati iratok IV. kötet 2007. oldal).

Mindebből pedig levonható az a következtetés, hogy a II. r. vádlott telefonált a nyilvános telefonfülkéből bűntársának, aki a Budapest, XI. kerületben tartózkodott és azért használta a nyilvános telefont, mert mobilkészüléke a pénzszállító autóban maradt, élettársának a készüléke pedig az ismeretlen bűntársánál volt. Az ismeretlen személyazonosságú bűntárs bevonására pedig csak azért került sor, mert a pénzszállító autó rakterének a kinyitásához két ember együttes tevékenységére volt szükség.

Egyebekben az elsőfokú bíróság igen részletesen kifejtett, helytálló mérlegeléssel értékelte a történeti tényállásban rögzített és a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megítélése szempontjából releváns tényeket.

Az így megállapított tényállás döntő, meghatározó részében megalapozott. Azonban a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontjára figyelemmel és a másodfokú eljárásban felvett bizonyítás eredményeként az kiegészítésre szorul. Észlelte továbbá a másodfokú bíróság, hogy - ítéletszerkesztési hiba folytán - a büntetőjogi felelősséget érintő egyes tények a bizonyítékok értékelése körében kerültek rögzítésre.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki, illetve pontosítja:

- A II. r. vádlott 2001. év január hó 31. és 2001. év június hó 20. napja között lakásvásárlásra, felújításra és gépkocsi vásárlásra a bűncselekmény elkövetése során megszerzett 78.434.587,- forintból összesen 47.337.396,- forintot költött (4523/2002. számú nyomozati iratok I. kötet 201. oldal).
- A II. r. vádlott a Budapest, városban ingatlan bérleti jogát a 2001. év január hó 31. napján megkötött szerződéssel 39.000.000,- forintért vásárolta meg és ezen összeget a 6-os Takarékszövetkezethoz vezetett ügyvédi iroda letéti számláján helyezte el (3523/2003. bü. számú nyomozati irat 257. oldalán lévő jelentés).

- Az elsőfokú ítélet 14. oldal 4. bekezdésének utolsó mondatát a tényállás 1. pontjához az alábbiak szerint emeli át:
„Nem vezetett eredményre a II. r. vádlott által hivatkozott munkavégzésekkel kapcsolatos bevételek igazolása, hiszen a megkeresésekre adott válaszok nemleges eredménnyel zárultak”.
- A tényállás 1. pontja alatti bűncselekmény elkövetésének időpontjában a II. r. vádlott nem rendelkezett olyan nagyságrendű készpénzzel, amelyből a több mint 40.000.000,- forint befektetést igénylő beruházásokat fedezni tudta volna (másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).
- A 10. oldal 4. bekezdésében foglaltakkal a tényállás 1. pontját egészíti ki az alábbiak szerint:
A Fővárosi Bíróság a 14.B.937/2003. számú és 2004. év június hó 14. napján jogerőre emelkedett ítéletével az I. r. vádlottat az ellene hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségének a vádja alól, míg a II. r. vádlottat az ellen kényszervallatás büntetének a vádja alól a Be. 331. § (1) bekezdése alapján a Be. 6. § (3) bekezdés b./ pontjában írtak szerint felmentette”.
- Az ítélet 21. oldal 5. bekezdés első mondatát a tényállás 2. pontjához helyezi át:
„2-es mobil hívószámú telefon a II. r. vádlottnál volt, míg a 1-es mobil hívószámú telefon egy általa ismert büntársnál”.
- A II. r. vádlott 2002. év július hó 4. napján 06:08:59; 06:10:00; 07:07:58 órakor a nála lévő 2-es mobil hívószámú mobiltelefonról hívta az élettársa tulajdonában lévő, de ismeretlen személyazonosságú büntársa által használt 1-es mobil hívószámú mobilkészüléket (136-VIII-1040/2002. bü. nyomozati irat I. kötet 243. oldal, másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).
- A 2-es mobil hívószámú telefont a II. r. vádlott a pénzszállító autóban hagyta.
- A II. r. vádlott a bűncselekmény elkövetése után élettársával a Budapest, városban lévő Opel kereskedésbe ment és az utcában lévő nyilvános telefonfülkéből felhívta ismeretlen büntársát a 1-es mobil mobilszámon, aki ekkor a Budapest, XI. kerület Karolina utcában tartózkodott.
- A pénzszállító autóban a 2. tényállási pontban foglalt bűncselekmény elkövetése után 126.890.056 forint maradt.
- A II. r. vádlott a bűncselekmény elkövetésébe azért vonta be az eljárás során ismeretlenül maradt büntársát is, mert a pénzszállító autó rakterének felnyitásához kettő ember egyidejű tevékenységére volt szükség (4-es tanú vallomása nyomozati irat IV. kötet 1877. oldal).

Az így kiegészített, illetve pontosított tényállást a másodfokú bíróság mentesnek találta a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, a II. r. vádlott védekezésével szemben álló részében a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul és így irányadónak tekintendő a másodfokú eljárásban is. Ekként nem osztotta az ítélőtábla a tényállásokat támadó, a II. r. vádlott felmentését célzó védelmi fellebbezést, mert az lényegében az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét sérelmezi, ami viszont megalapozott tényállás

mellett a perrendi szabályok szerint a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

____ 0 ____

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a II. r. vádlott bűnösségére, felmentése nem kerülhetett szóba. Részben tévedett azonban a tényállás 2. pontjában foglalt bűncselekménynek bűnsegédként, különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntettekénti értékelésekor.

Ezt megelőzően azonban a másodfokú bíróság a Btk. 2. §-ának alkalmazhatóságát vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy a bűncselekmények elkövetésének idején (2001. év január hó 24. napján, 2002. év július hó 4. napján) hatályban volt Btk. 138/A. § d./ pontja, a különösen nagy érték összegét a jelenlegi törvényi rendelkezésekkel egyezően határozta meg 50.000.000,- forintot meghaladó, de 500.000.000,- forintot meg nem haladó mértékben. Ellenben az akkor érvényben lévő, a Btk. 83. § (2) bekezdése alapján a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke volt az irányadó. Ez utóbbi rendelkezést a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e./ pontja csak a jelen bűncselekmények elkövetése után 2003. év március hó 1. napjával helyezte hatályon kívül. Ekként a II. r. vádlottra nézve, egyértelműen az elbíráláskor hatályos törvényi szabályozás alkalmazása volt, a Btk. 2. §-a alapján a kedvezőbb.

Megjegyzni a másodfokú bíróság, hogy a Btk. 137. § 4. pontját - fegyveresen elkövetést - a 2002. évi április hó 1. napjától hatályos 2001. évi CXXI. törvény 19. § (3) bekezdése módosította. Az 1. tényállási pontban foglalt bűncselekmény elkövetése idején - 2001. év január hó 24. napján - a bűncselekménynek a lőfegyver utánzatával történő megvalósítása, súlyosító körülményként volt értékelhető. A jelenleg hatályos és az elsőfokú bíróság által is törvényesen minősített, a Btk. 321. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a./ pontja szerint minősülő különösen nagy értékre elkövetett rablás büntette esetén a fegyveres elkövetés ugyancsak súlyosító körülményként vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság által az ítéleti tényállás 2. pontjában írt és a bűnsegédként, különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntetteként értékelt cselekménnyel összefüggésben a másodfokú bíróság jogi álláspontja az alábbi:

A Btk. 317. § (1) bekezdése alapján, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja... sikkasztást követ el.

Az irányadó tényállás szerint a pénzszállító autóban elhelyezett pénzösszeg a III. r. vádlottra, mint a pénzszállítóra volt rábízva, ugyanakkor annak jogtalan eltulajdonítását (az egyidejű elvételt és elvitelt) a II. r. vádlott valósította meg.

A részesség járulékosága többek között azt is jelenti, hogy a bűnsegéd nem valósíthat meg tényállási elemet, mert abban az esetben már nem részesség, hanem társtettség jön létre.

Sikkasztásnál társtettségről pedig csak akkor lehet szó, ha az elkövetők a dolognak közösen vannak birtokában.

A III. r. vádlott a birtokban tartáson túl azonban nem fejtett ki olyan tevékenységet, amely objektíve valamilyen részjogosítvány hatalmi funkcióját fejezné ki, nem vett részt a rábízott dolog jogtalan eltulajdonításában. A II. r. vádlottra pedig az idegen dolog nem volt rábízva, de annak jogtalan eltulajdonítását tettesi minőségben megvalósította.

Ekként a II. r. vádlott a számára idegen dolgot azért vette el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, így magatartásával a Btk. 316. § (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés a./ pontja szerint minősülő különösen nagy értékre elkövetett lopás bűntettét, mint tettes a III. r. vádlott a II. r. vádlott által megvalósított jogtalan eltulajdonítás elkövetéséhez nyújtott szándékosan segítséget, így a Btk. 21. § (2) bekezdésében meghatározott fizikai bűnsegédként kapcsolódott ezen cselekményhez.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőbírői minősítés akkor lenne törvényes, ha a III. r. vádlott is aktívan részt vett volna a jogtalan eltulajdonításban. Miután a III. r. vádlottra az ítélet első fokon jogerőre emelkedett, a minősítés változtatása az ő cselekvőségét nem érinthette.

_____ 0 _____

A büntetés kiszabása körében irányadó és a II. r. vádlottat érintő alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomó többségében helyesen sorolta fel, azok csak - részben a minősítés változtatás folytán - az alábbiak szerint szorulnak kiegészítésre, illetve pontosításra.

Az enyhítő körülmények közül a másodfokú bíróság mellőzi a bűnsegédi elkövetésre utalást, míg további súlyosító körülmény a kettőnél több halmazat, valamint az előre kitervelt, szervezett és többes elkövetés.

Az ekként kiegészített és nyomatékos súlyosító körülményekre, valamint a Btk. 85. § (2) és (3) bekezdésében és a Btk. 40. § (2) bekezdésében meghatározott alapelvekre is figyelemmel az öt évtől húsz évig terjedő tételkereten belül a II. r. vádlottal szemben kiszabott 10 évi fegyházbüntetés eltúlzottnak nem tekinthető, annak mérséklésére a másodfokú bíróság nem látott törvényes lehetőséget. Egyetértett a másodfokú bíróság a mellékbüntetés alkalmazásával és annak mértékével is.

Ellenben több szempontból is téves rendelkezést tartalmaz az elsőfokú bíróság által a magánfélnek megítélt polgári jogi igény.

Az írásba foglalt ítélet a II. r. és a III. r. vádlottat kötelezte kártérítés fizetésére, ugyanakkor elmaradt az egyetemlegesség kimondása, szemben a tárgyaláson kihirdetett „kisítelekben” foglalt rendelkezéssel. Az állandósult bírói gyakorlat szerint a Be. 321. § (2) bekezdéséből levezethetően, ha a határozat kihirdetésekor elhangzott és a későbbiek során írásba foglalt határozat rendelkező része között eltérés van, a bíróság tagjai által a határozat meghozatalakor aláírt példány az irányadó. Ekként a másodfokú bíróság a kihirdetett ítéletnek megfelelően javította ki az egyetemlegesen kötelezést.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a határozatot a magánfélnek kézbesíteni, és a Be. 325. § (2) bekezdése alapján az őt megillető jogorvoslati jogosultságra kioktatni. Így a Be. 341. § (2) bekezdése értelmében a polgári jogi igényt érdemben elbíráló ítéleti döntés a III. r. vádlottal szemben sem emelkedett jogerőre. Ezért a határozat felülvizsgálatának a Be. 348. § (1) bekezdése alapján e körben is helye volt.

A másodfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta tisztázni, hogy a 1-es Rt. pontosan milyen összegű kártérítésre tart igényt. A nyomozati iratok I. kötet 41. oldalán lévő, a feljelentés mellékletét képező átirat szerint „amennyiben a biztosító társaság részünkre a kifizetett összeget a szerződésben meghatározott önrész kivételével megtéríti, a károsult a biztosító társaság, valamint az önrész vonatkozásában továbbra is a 1-es Rt. lesz”.

Nem tisztázta ezen túlmenően, hogy a 1-es Rt. jogutódja változatlanul a 2-es Rt-e és mind a kártérítés, mind pedig az illeték összegét az alapeljárásban meghozott elsőfokú döntésnek megfelelően határozta meg.

A fenti hiányosságokon túlmenően alapvetően téves a kártérítésnek polgári jogi igényként értékelése, és a büntetőeljárás keretében történő elbírálása.

A III. r. vádlott munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek - a 1-es Rt.-vel szerződéses viszonyban álló ügyfeleknek - okozott kárt. Mint alkalmazott közvetlenül, saját személyében az ilyen kárért a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján a károsultakkal szemben nem ő, hanem a munkáltató, a 1-es Rt. felelős. Az előzőekben hivatkozott feljelentés kiegészítésében a magánfél közölte, hogy kártérítés címén az eltulajdonított összegeket minden ügyfélnek kifizette.

A Munka Törvénykönyvének 168. §-a értelmében a szándékos károkozás esetén a munkavállaló a teljes kárt köteles megtéríteni (MK. 25.). A munkáltató pedig ezen rendelkezés alapján munkaügyi bíróság előtt indított perben érvényesítheti a munkavállalóval szembeni kártérítési igényét. Így a III. r. vádlottal szemben a 1-es Rt. terjeszthet elő - de nem büntetőeljárásban - kártérítési igényt.

Ekként a büntetőbíróság a 1-es Rt. vagy jogutódja munkáltatónak, mint magánfélnek a III. r. vádlottal, mint munkavállalóval szemben fennálló kártérítési igényét nem tekintheti érvényesen előterjesztett polgári jogi igénynek és a büntetőeljárás keretében akkor sem ítélné meg, ha a jogutódlás és az összecszerűség kérdése egyébként tisztázott lenne (BH.1986.136.). A büntetőeljárás törvény munkajogi eljárásra tartozó igény elbírálását nem teszi lehetővé.

Ezért a másodfokú bíróság a Be. 380. §-a alapján az elsőfokú bírósági ítéletnek e kérdésben döntő rendelkezését hatályon kívül helyezte és a polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezésének megfelelően módosította a Be. 159. § (4) bekezdés e./ pontja értelmében a zár alá vétel feloldására vonatkozó elsőbírői döntést is.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

A fentiekben írt indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság 14.B.410/2007/33. számú ítéletét a II. r. vádlottat érintően a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. §. (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2008. év október hó 29. napján

. Nehrer Péter s.k.	Máziné Dr. Szepesi Erzsébet s.k.	Miszlayné Dr. Lányi Éva s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

Az Fővárosi Bíróság 14.B.410/2007/33. számú ítélete a II. r. vádlottal szemben a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.40/2008/12. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2008. év október hó 29. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő